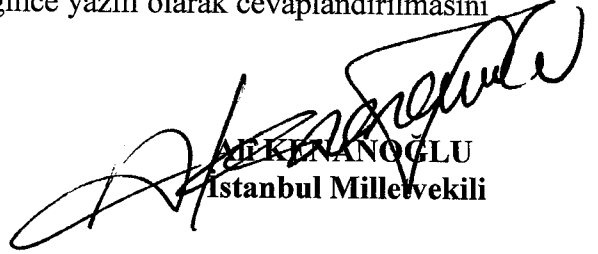

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

ALİ KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2021 Sayıştay İnceleme Raporuna göre; Lisansız Yenilenebilir Üretim Tesisleri Proje Onay ve Kabul İşlemleri Karşılığında Hizmet Bedelinin alındığı ancak, bu bedelin alınmasına ilişkin herhangi yasal bir düzenlemenin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Ön lisanslı ve lisanslı üretim tesisleri dışındaki, lisanssız yenilenebilir üretim tesislerine ilişkin proje onay, geçici ve kesin kabul yetkisinin Bakanlık tarafından TEDAŞ'a (Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.) devredildiği, TEDAŞ'ın vermiş olduğu bu hizmetler karşılığında bedel aldığı, ancak bu bedellerin alınmasına ilişkin yasal bir düzenlemenin bulunmadığı, başka bir ifadeyle hukuki dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle ilgililer tarafından TEDAŞ aleyhine açılan davalar sebebiyle alınan bedellerin iade edildiği görülmüştür.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Ek 1'inci maddesine göre; bağlantı hattı projelerinin onay işlemlerinin, ilgili mevzuat, standart ve şartnamelere uygun olarak yapılması veya yaptırılmasına ilişkin hususlar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 30.12.2014 tarihli mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliğinde düzenlenmiştir.

Söz konusu yönetmeliğe göre Elektrik tesislerinin proje onay ve kabul işlemleri, ilgili mevzuat kapsamında Bakanlıkça yetki verilmek sureti ile diğer kurum ve kuruluşlarca yürütülebilmektedir.

Bu hüküm uyarınca Bakanlık, ön lisanslı ve lisanslı üretim tesisleri dışındaki yenilenebilir üretim tesislerine ilişkin onay yetkisini yukarıda anılan hükümler uyarınca, 22.12.2020 tarihinde Bakanlığın internet sayfasında yayımlanmak suretiyle TEDAŞ'a devretmiştir.

Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliğinin 9. maddesi hükmüne göre, proje onaylama yetkisi devredilen Proje Onay Birimleri (POB) Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla proje, hesap ve raporların kapsamı, hazırlanması, sunuluşu ve onayına ilişkin usul ve esasları belirleyerek yayımlayabilirler.

Bu kapsamda TEDAŞ tarafından yürürlüğe konulan “Elektrik Tesislerinin Proje Onayı ve Kabul İşlemlerine Ait Yetkilendirmelere İlişkin Usul ve Esaslar” da lisanssız elektrik üretimine ilişkin projelerden proje onay, geçici ve kesin kabul bedelleri alınması hükmü düzenlenmiştir.

Ancak, söz konusu Esaslarda böyle bir hüküm düzenlemiş ise de; vergi, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulabileceğine ilişkin Anayasal ilke doğrultusunda; 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile diğer Kanunlarda elektrik piyasasında lisanssız elektrik üretimi yapacak tesislere yönelik proje onayları için bedel alınacağına ilişkin bir hükme yer verilmediği dolayısıyla alınan bedellerin hukuki dayanaktan yoksun olduğu ve ilgililere iade edilmesi gerektiği yönünde mahkemeler tarafından kararlar verildiği öğrenilmiştir.

Bu kapsamda 2021 yılı içinde 130 dava açılmış, usul hataları sebebiyle reddedilenler dışında kalan 47 dava TEDAŞ aleyhine sonuçlanmış ve 1.855.523 TL tutarında proje onay bedelinin ilgililer iade edildiği kayıtlara girmiştir.

TEDAŞ Genel Müdürlüğünün lisanssız yenilenebilir üretim tesislerine ilişkin yaptığı proje onay ve kabul hizmetleri, kamu hizmeti niteliğinde olmayıp, hizmetten yararlanan kişilerin özel yararına yönelik olduğu, bu nedenle verilen hizmetler karşılığında bedel alınması gerektiği, ancak, bu yönde yasal bir düzenleme olmadığından alınan ücretlerin mahkemelerce iptal edilerek ilgililere iade edildiği anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından bahse konu iş ve işlemler için yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen hizmetin karşılığı olarak, yararlanan kişilerden bedel alınmasına yönelik yasal bir düzenleme yapılmasının zorunlu olduğu değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Lisansız Yenilenebilir Üretim Tesisi Proje Onay ve Kabul İşlemleri Karşılığında Hizmet Bedeli alınacağına ilişkin kanuni bir düzenleme bulunmamasına rağmen bu bedel neden alınmaktadır?
- 2- Lisansız Yenilenebilir Üretim Tesisi Proje Onay ve Kabul İşlemleri için kanuni bir dayanak olmadan hizmet bedeli alan sorumlular hakkında bir işlem başlatılacak mıdır?
- 3- Elektrik piyasasında lisanssız elektrik üretimi yapacak tesislere yönelik proje onayları için bedel alınacağına ilişkin kanuni bir düzenleme bulunmadığı için açılan davalar sonucunda söz konusu bedeller ilgililere iade edildiğine göre bu şekilde olup dava açmayanlardan alınan hizmet bedelleri de ilgililerine iade edilecek midir?
- 4- Lisansız Yenilenebilir Üretim Tesisi Proje Onay ve Kabul İşlemleri Karşılığında Hizmet Bedeli Alınması için yasal bir düzenleme yapılacak mıdır?